

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségének botrányba fult közgyűlése.

A szövetség tanácsa f. é. július hó 3-án tartotta évi közgyűlését, amelyre 125 egyesület képviselőjében körülbelül 150 tag volt jelen.

A közgyűlés részletes lefolyásáról a lap más oldalán adunk számot. Itt egyedül leszögezzük azt, hogy a szövetség vezetősége: a többség bevallott intencióját nemcsak a tanítói jólét előmozdítása képezi, hanem az iskolák államosítása is, hogy annak révén a vallás-erkölcsi oktatás onnan kiküszöböltessék és helyébe a tanítók által tanítandó emberi erkölcs tan tétessék kötelező tantárgyul, mert amint *Simon Károly*, a magyarországi református tanítói egyesületek elnöke nyomatékosan kifejezte: az felel meg igazán a krisztusi tanításnak.

A közgyűlés első tárgya volt a tanítói nyugdíjtörvény revíziója, amit *Biró Ádám* higgadt tárgyilagossággal adott elő, amelyhez először *Háda József* szólamlott fel, azt javasolván, hogy miután a tanítóság eddigi fellépése, eljárása nem hozta meg a kívánt eredményt, az ügyet a társadalom elé kell vinni és ott más kérdések felvetésével agítani, hogy a tanítóság kívánságai teljesíthessenek. Mondanunk sem kell, hogy *Zigányék* táborában a javaslat élénk visszhangra talált, mert annak tulajdonképeni célját nem a nyugdíjrevízió méltányos megoldásának kivívása képezi, mint inkább az, hogy abban az *agitacionális munkában az iskolák államosítása, a hittan kiküszöbölése és több efféle dolgok tárgyal-tassanak, napirenden tartassanak*, amik a szabadgondolkozók radikális munkaköréből immár túlon-túl konkrétan ismeretesek, miért is legkevésbé denuncians és áruló az, aki azokat a nagy nyilvánosság előtt számon tartja.

Mikor tehát *Háda József* a magyar tanítóság-nak jó szolgálatot vél teljesíteni, azt egyuttal felhasználja arra is, hogy távolabbi céljait is elérhesse, mert ő egy és ugyanazon gyékényen

árul, amelyen *Zigány Zoltán* és csak a cég viseli magán a «Nemzeti iskola» elnevezését, amelynek ő kétségtelenül nagy körültekintéssel dolgozó agilis szerkesztője. Ezt mi sem igazolja jobban, mint a fegyvertársi viszonyinak manifestálása, ami akkor történt meg, mikor *Moussong Géza* az elnök, bejelentette, hogy a miniszter a «Népoktatási reformok: az elemi iskolák államosítása» című tétel napirendre való tételét, tárgyalását tiltó rendeletével nem engedte meg. Erre kitört a vihar!

Brosz János békéscsabai evangélikus iskolai tanító volt az első, aki azt indítványozta, hogy a közgyűlés a miniszter tiltó rendeletét ne vegye tudomásul. *Zigány Zoltán*, elemét képezvén a tárgy, az alapszabályok rabulisztikus megvilágításával követelte a tétel tárgyalását, mert úgymond, a rendelet reakciós, jogesonkító politika folyamánya, amit türni nem szabad, mivel az a pápi hatalom akáclombjának másodvirágása, amit ha még úgy recseg és ropog is minden, meg kell törni, meg kell akadályozni és ha kell, az ördög-gel is szövetkezni. Utána *Czabán Samu* kelt szö-lásra sa nép millióira hivatkozva az általános, egyenlő és titkos választás szükségét hangoztatva, adott kifejezést a miniszteri rendelet törvénytelen voltának. *Háda József* nemkülönben érvelvén, közvetítő indítvánnyal élt, amely szerint a közgyűlés határozzon afölött, hogy tárgyalja-e az államosítást vagy nem.

Indítványa egyenes kihívás volt az elnök további magatartására nézve, aki azután ahelyett, hogy újból és határozottan kijelentette volna, hogy a miniszteri rendelet kormányhatósági rendelet és mint ilyennek fenntartása vagy elejtése mellett a közgyűlés nem illetékes határozatot hozni, mivel az indítványnak elfogadása és szavazat alá bocsátása nyílt szembehelyezkedés a miniszteri, a közoktatási kormány tiltó rendeletével: megadván magát a radikalisták kívánságának, az indítványt szavazás alá bocsátotta, amely sehogysem menthető eljárásával önönmaga is nem csak hogy kétségbe vonta a miniszteri rendelet jogosságát, törvényes erejét, hanem meg is tagadta. Ezt azzal menteni, hogy

a szólásszabadság klotúrjével nem akart élni, nem lehet!

Azonképen a közgyűlés is, csekély töredék kivételével, mikor Háda indítványát magáévá tette, nyíltan tanújelét adta ellenszegülésének.

Igaz ugyan, a közgyűlés nyolcvan szavazattal ötvenegy ellen a tételnek a napirendről való levevése mellett döntött, ez azonban mit sem változtat azon a valóságban, hogy a szövetség körében levő egyesületek vezetősége, többsége teljesen azonosította magát az ellenszegülést magában foglaló indítvánnyal.

Mindez pedig elég és nyomatékos ok arra nézve, hogy a szövetség alapszabályainak 37. §-a értelmében feloszlatassék, annál is inkább mivelhogy a szövetség mint ilyen, nem azon az alapon létesült, amit elnevezésében: A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége mint elsőrendű követelményt hord magában és az: hogy az alapszabályokat az összes országos tanítói egyesületek közrevonásával kellett volna megállapítani, másfelől nem biztosítja az ellenközvetmény szólásszabadságát és nem nyújt módot az esetleges sérelmekkel

szemben telebb vitellel élni. (Ez volt a Népnevelő álláspontja kezdettől fogva. Szerk.)

Abban az értelemben véve, amelyben a szövetség intenciója minden egyes közgyűlésük alkalmával kifejezésre jutott, a szövetség jelenlegi elnevezése nem fedi a valóságot, mert az nem egyéb, mint a *szövetségre lépett* magyarországi tanítói egyesületek országos egyesülete, de nem az összes magyarországi tanítókat jellegre való különbség nélkül képviselő tanítói egyesületek országos szövetsége.

Ezúttal tehát nem lesz érdektelen azt is felhozni, hogy a szövetségnek jelenleg 125 egyesületi tagja van. Ebből:

vármegyei ált. tan. egyesület (melynek révén	
sok kath. tanító tagja van)	63
általános (nem megyei) tanítóegyesület	9

református tan. egyesület	32
ág. ev. tan. egyesület	15
róm. kath. tan. egyesület	5
görög-kath. tan. egyesület	1

500 járáskörrel és allítólag 25.000 taggal. A kiküldött képviselők legnagyobb része protestáns vallású. Sajnos azok között kevesen, akik hitvallásos iskolák jogaiért a radikális irányzattal szemben felvennek a harcot. Az előadók is többnyire és majdnem mindig protestáns vallásúak,

ami legkevésbé sem volna baj, ha a kath. vallású tanítók között megfelelő képességű és szónoki tehetségű egyének egyáltalában nem volnának fellelhetők. Ez olybá tűnik, hogy kiváltkép a református tanítók bizonyos privilegiumban, sőt dédelgetésben részesülnek a vezetőség részéről, aminthogy igaz is!

Meg kell azonban adni, hogy temperamentumos előadók és élni tudnak a szó fegyverével; de tudnak a kath. vallásúak között is! *Nagy értékek vannak minden oldalon.* Kár, hogy viszonylagosan nem veszik őket figyelembe.

Ezt regisztrálni kell, mert évek óta sokaknak feltűnt. A protestánsok többsége Dobó Sándor

és Simon Károly vezérek köré csoportosul, akik Zigány Zoltán, Somogyi Béla, Czaban Samu, Tuba Károly és a Rákóczi Ferenc nagyságát, becsületet szándékát kétségbe vonó, sőt megtagadó *Migray* József államosító, a vallás-erkölcsös oktatás helyett ezek által szerkesztett emberi erkölcsstan után rajongó és úgy tovább különféle radikális társadalmi felforgatás törekvéseit helyeselve, sőt magukévá tevén, ezekkel együtt uszályhordozói az új Magyarország megteremtésén fáradozó *Fényes* Samu, *Jászi* Oszkár, *Kömléi* Zsigmond, *Szende* Pál és a Galilei Kör élén álló egyéb nevezetességeknek.

A szövetségtanács közgyűlése egyébként botrányba fult és a mindenkifölött álló igazság érdekében kijelenthetem, hogy dr. *Saskeöy* József volt tanító, jelenleg veszprémi járásbíróági

AGITÁLJUNK

a katolikus tanítók
 üdülőházának sors-
 játéka érdekében! •

Sorsjegyeket elhelyezés céljából bárkinek szívesen küld a Kath. Tanítók Üdülőházának sorsjáték-irodája. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 30. sz.)

Már megjelent a Kath. iskolák 1914/15. évi tankönyvjegyzéke

s Kartársainknak Kívánatra megküldi a **Szent-István-Társulat.**

jegyző: «A tanító a gyermekbírószágban» című előadását a radikalisták terrorizmusa által kihívott süketítő lárma miatt nem tarthatta meg, azonképen a többi, a még következő, napirenden levő tárgyak is, minők a titkári jelentés, zárószámadások, költségvetés, választások, indítványok *szabályszerűleg* nem tárgyalattak, annál kevésbbé voltak tárgyalhatók, mivel a radikalisták senkit sem engedtek szóhoz jutni. Amennyiben azonban tárgyalták volna, az a legszűkebb körben az elnöki emelvényen történhetett meg, ahol én nem vettem részt.

Azt mondja a hivatalos jelentés: «A lezajlott küzdelem ismét bebizonyította, hogy az ország tanítóságánál a cselekvés ideje elérkezett, ha egy töredék, egy terrorisztikus csoport ez idő szerint megvalósíthatatlan ábrándjainak feláldozni nem akarja a szent, egyetemes tanügyi érdekeket.

A tanítóság erejét növelni kell tömörület útján, erkölcsi súlyát fokozni társadalmi úton s végvalahára le kell törni azt az irányt melynek akadékoskodása a nagy elődök által megteremtett erkölcsi tökélet már eddig is a nullra redukálta».

Helyes! Véli-e azonban, hogy a nagy erkölcsi tökélet sem az iskolák államosítása, sem a vallás-oktatásnak, a hitvallás-erkölcsös szellemben való nevelés- és oktatásnak az iskolai életből való kikapcsolása, hanem a vallás-erkölcsös világnézet képezi, amelynek keretében gyönyörűen kidomborítható, kivihető a magyar nemzeti szociálpedagógiai alapon nyugvó népoktatásügy!

De hogy ez megtörténhessék, bármint fájjon is egyeseknek: a szövetséget a kifejtett okokból elsőbbséget is fel kell oszlatni és helyébe oly, az érdekelt közrevonásával megállapított és a jogokat határozottan körvonalozott és semmi kétséget nem szolgáltató alapszabályok alapján kell azt létesíteni, amelynek alapszabályszerűleg meghatározott céljai között az is bennfoglaltassék, amely szerint a törvény rendelkezéseiből kifolyólag: «A szövetség egyik célja: a hitvallás-erkölcsös szellemben egyesíteni és működésre serkenteni az ország államosítását».

Mondanunk sem kell, hogy a hivatalos jelentés arról nem számol be, hogy két kath. tanfőú felszólamlását a szövetség többsége egyáltalán nem akarta hallani és e tekintetben lárma-jával vetélkedett a radikalistákkal.

Bertalan Vince.

Kartársak! Adakozzatok, gyűjtsetek az árvaházra és üdülőházra!

A vallás az iskolában.

Ember Károly beszéde a Kath. Népszövetség pécsi szervezete által rendezett és június 14-én tartott gyűlésen.

II.

Azt mondtam, hogy államférfiainkban sem bizunk, mert odajutottunk már, hogy az önmagunk iránt való bizalmunk is elfogyott. Mi ennek az oka? Ha a nagy Hunyadiak korára, a magyar történelem aranylapjaira gondolunk vissza és olvasunk azokról a férfiakról, akik karddal mentek imádkozni a templomba, imával az ajkukon mentek a harcba, ahova a Mária képpel díszített zászló vezette őket, abban a korban öntudatosabb, szebb volt a nemzet élete, akkor tiszta ideálokért hevült a magyarság, az elhűség, szilárdság akkor sokkal inkább meg volt az emberekben. De nagy jellemek, nagy hazafiak csak ilyenek lehetnek.

Ma egy új politikai tavaszt kell várunk, amely a politikai élet mezején is kiterjeszti a hit fényét és erejét. Mert ha a munkás dolgozik és imádkozik, akkor a politikus is tegye a szívére a kezét, amikor politikai munkára vállalkozik. Az imádság előzze meg a politikában is a tudományt s akkor meglátjuk, hogyan valósulnak meg a politikában is lelkiismeretes munkával a szabadság, az egyenlőség, a testvériség eszméi.

Panaszainkban hová tekintünk? Arra, az igazságnak a kiapadhatatlan forrására kell tekintenünk, amely maga az Egyház és ezt kell forrásává tennünk továbbra is nemzeti életünknek. Az újabb nemzedék jövő cselekvése fogja irányítani nemzeti életünket, nagy értéket kell tehát tulajdonítanunk a gyermekeknek, mert ez az érték fogja nemzetünk haladását, fejlődését irányítani.

Épen azért mélyen tisztelt hölgyek és urak! nekünk ezeknek a gyermekeknek az érdekében kell tiltakoznunk. Az ő érdekük is, hogy kezdetben elfojtsuk ezt a merészséget, amelynek célja a kötelező hitoktatás eltörlése.

Egyedül a hit erejében látjuk minden panaszunkkal szemben az orvoslas lehetőségét. Az élő hit a mi egyedüli vigaszunk és egyedüli reménységünk. Ez ad erős jellemeket a nemzetnek, legyen az illető ember bármily rétegen munkása a társadalomnak. A hit az a forrás, amelyben a munka megtisztul, áldásaiban megsokszorozódik. A hit nyújt egyedül védőerőt vágyainkkal, rossz hajlamainkkal szemben. A hit véd meg legnagyobb ellenségünk: a telhetetlen, a vak, az önámító szenvedélyesség ellen. Hanyomor, szenvedés, csalatkozás ér bennünket, ha összeütközünk mások véleményével; ha látjuk, hogyan diadalmaskodik az igazságtalanság az igazság felett, hogyan tülekedik az üresség a tartalmas kalással, hogyan győz az önteltség a szerénységgel, a munkabírással szemben, ha látjuk, hogy nem az az erősebb, aki igazságát viszi a harcba, hanem akinek nagyobb tömeg áll a háta megett; ha látjuk, hogyan ernyed el az igazi tehetőség, mert nem nyeri az érvényesüléshez azt a teret,

Ember Károly

elemi iskolai tankönyvei.

Kiadta a Szent-István-Társulat.

A magyar nyelv és fogalmazás kézikönyve.

A II. osztály számára, ára 20 fill.
A III. " " " 28 "
A IV. " " " 32 "
Az V—VI. o. " " 32 "

Kath. falusi iskolások olvasó- és tankönyve.

Egy kötetben, III—VI. osztályok számára, ára ... K 1—
Két kötetben, a III—IV. osztályok számára, ára ... K 80
Az V—VI. oszt. sz., ára " 1—

amelyre jogosult, sőt izzad, fárad, dolgozik és mégsem boldogul, hanem szerencsétlen lesz, ahogy mondani szokás, de ennek nem ő az oka: megint csak a hithez fordulhatunk vigaszt.

Erre a hitre nevelni kell a tömeget, tanítani kell, hogy meg tudja szerezni azt a tartalmas hitet, azt az életet, amelyre szüksége van.

Ha ezt a hitet én értékes nemzeti tulajdonnak fogom tartani, ha mindenki belátja azt, hogy a hit erejével, tartalmával, fényével megerősíti a nemzetet, akkor fog kifejlődni a jellemzilárdság, amelynek áldásait egyformán fogjuk érezni a közelet minden terén.

Ezért kell nekünk ragaszkodnunk a hitoktatáshoz, mert a vallás ismerete nemcsak az eszmék, az értelemnek válik hasznára, hanem magához kapcsolja az erkölcsi belátást is, amely az erőnek, a közeleti tevékenységnek minden terén nagy befolyást fog biztosítani a legfőbb jónak. Így fog erősebb lenni a családi élet. Érezzük, tapasztaljuk, hogy nehéz viszonyok, körülmények közt élünk — most a társadalom minden rétegéről szólok — sok nehézséget találunk mindenhol: a nyomor és a gond letöri az embereket, mert nem élünk mértékletesen. Elérhetetlen vágyaink vannak, igényeinket nem tudjuk mérsékelni, lenezzük azt, aki kevesebbel beéri magát, magunktól nem kérdezzük azt, hogy hivalkodó külön a saját anyagi erőnkől táplálkozik-e, a vagy adósságból.

Komoly megfontolás tárgyává kell tennünk ezt a kérdést is és be kell látnunk, hogy a gyermeknek már az iskolában meg kell tanulnia a mértékletességet, s mint követendő erényt azt tisztelnie kell. Az iskolai vallásos nevelés nélkül az egyszerű ember ép úgy, mint a szalónok lakója hit nélkül, minden különösebb erkölcsi érzék nélkül fogja gyakorolni a házasság kötelességeit.

A nemzeti élet a családok benső vonzódásos melegségén épül fel és ismét csak a vallás az, ami a férje iránt a nőt engedékenyebbé teszi, nagyobb becsülésre ösztönzi s viszont a férjet neje iránt több odaadásra és szelidségre bírja.

Nyugat szele már hazánkba is olyan családi életet ültetett át, hogy gyengék vagyunk áldozatot hozni a családi élet kötelességeinek betöltésére. A szülő azelőtt mindenre képes volt, hogy gyermeke javát előmozdítsa. Ha azt taníttatni kellett, az utolsó falatját vette el a szájától, hogy annak a szívében, lelkében kedves gyermeknek meglegyen minden szükséglete, hogy jobb helyzetbe juthasson. Ezt a kedves életet rontották meg, avagy rontják meg szándékukkal, hogy kidobják a hitoktatást az iskolából és azt célozzák, hogy az általuk dicsőített szabadszerélem teremtsen meg az új Magyarországot. Ezzel elérik, hogy a nemzet jövője nem egy jobb kor lesz, hanem egy nagy temető, amint a költő mondja.

M. T. H. és U. ! Azért is kívánom a hitoktatásnak az iskolában való megtartását, mert a hit az, amelytől egy szeretettel teljes tiszteletreméltó életet várha-

tunk. A magyar nemzeti társadalomnak nagy hibája volt, hogy a XIX. század szele hazánkba is eljutva, már eddig is gyengítette a hitoktatás erejét s ebből kifolyólag támadtak egyenlőtlenségek, viszályok, amelyek kárára voltak a nemzet társadalmi életének.

Intenzívebb hitoktatást kívánunk, hogy a hittan az iskolában a többi tudományokkal karöltve, azokkal egy rangban taníttassék, mert a nemzetet hitében erőssé, gazdaggá kell tenni. Akkor a szociális kérdések is sokkal jobban el fognak igazodni és közeletünk haladásában sok kérdés fog megoldást nyerni.

(Folytatása következik.)

Tanulságok a nemzeti gyászból.

Irta: Dr. Kerékgyártó Elek.

A félelmek királya, a halál, mely gyász hajlékává tette hazánkat. Sirunk a sírokkal s eközben szívünk és elménk enyhülést keres. Az oly sok örömmek, békének és boldogságnak sirásója — a politika számtalan alakban és szempontból állítja elénk és fejtegeti a vak szenvedély szülte gyászesetet. Azt a gyászesetet, mely a legnemesebb és legreményteljesebb hamvak számának szaporodását idézte elő...

Ez a sok szép reménytől megfosztó esemény azonban elmélkedésre is anyagul szolgál s arra ösztönöz, hogy emberképző lelkületünk a könnyözönnel és fohászokkal kapcsolatban bennünket a *nevelés javára* eszmékkel gazdagítsa.

Zsenge ifjúságunkban arra oktatott egyik iskolai kézikönyvünk, hogy «cogito, ergo sum»; azaz: gondolkodom, tehát vagyok. Ma a gyakorlati élet forgatagában ezt a kifejezést ekként kell megváltoztatnunk: *gondolkozzál, hogy boldogul élhess!*

Ez a bölcs tantétel vezessen vissza bennünket először is ahhoz a lázas törekvéshez, mely évek óta azt sürgeti, hogy az iskolai életnek egyik pótolhatatlan állomását, az évről-évre vizsgálatot, töröljék el.

Legyünk csak őszinték s tegyük fel azt a kérdést: mi készíthette magát a székesfővárosi tanügyi bizottságot is arra, hogy az évről-évre vizsgálatok jelentőségét, annak szépségét és félreismerhetetlen fontosságát figyelembe nem véve, megszüntetéséhez segédkezett nyújtott? ... Mi más, mint hogy nem eleget gondolkodtak. S vajjon mindazok, akik eme törekvésnek részesei voltak, a ránkvirradt megdöbbentő eset alkalmával gondoltak-e arra, hogy ennek nem lett volna szabad megtörténnie, ha az iskolai nevelés-oktatás kellő vezetés és megfelelő felügyelet alatt, kötelességszerű ellenőrzés mellett állott, működött volna. Mert hiszen, hogy mást ne említsek, csak néhány nappal ezelőtt fejtegette a Nemzeti Szalon ünnepi gyűlésén Molnár Viktor, mely szerint: «Ha akár a közérdemek, akár a haza, akár az emberek iránti érzés hiányzik az iskolai oktatásból, azt minden ügy, sőt a művészet is fölöttebb megéri. A vallásos lelkületnek, valamint a hazaszeretetnek minden alapját, még a művészet

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT pártolólagsága

Évi tagdíj 2 korona,

melynek fejében a Társulat a következő illetményeket adja az 1914. esztendőre:

1. 1915. évi naptár. 2. Schöner Ferenc dr.: *Munkácsi Rodostóig. II. Rákóczi Ferenc élete. Számos képpel.* 3. Sziklay János dr.: *Lelkek váltása. Elbeszélés, képekkel.* 4. A nádi farkas. Irta: Váth. (Horváth János zalalaki tanító.) *Elbeszélés, képekkel.* 5. *Képek a nagy egyházatyák életéből.* Irta: Vargha Dezső dr. Számos színes képpel. ○○○○○○○○

a legmelegebben ajánlom, azt is megengedem, hogy amennyiben a **templompénztárban, iskolapénztárban vagy más alapokban** jedszetet találhatnak, ezek terhére is vásárolhassanak sorsjegyet.»

Most már igazán elmondhatjuk, hogy csupán a tanítószolgálat jóakaratu ügybuzgóságától függ a fényes siker!

SZEMLE.

Foerster müncheni székfoglalója. Megírtuk már, hogy Fr. W. Foerster Münchenben kapott tanszéket. A kiváló tudós a «Jellemképzés kérdései» címen hirdetett előadást.

Az első előadás alkalmából igen sok érdeklődő gyűlt össze. Foerster azzal kezdte előadását, hogy rendkívül örül, hogy tízenhét évi külföldi távollét után ismét tagja lett a német tanszemélyzetnek. Ezután kijelentette, hogy tiszteletben tartja azt a szokást, hogy a német főiskolai tanárok tevékenységük megkezdése alkalmából körvonalozzák világnevezetüket. És két kérdés keretében beszélt világnevezeti fölfogásáról. E két kérdés: *a pedagógia és a vallás viszonya; az egyetemi pedagógia jogosultsága és jövedelme.*

Az első kérdésre vonatkozólag az ünnepezt tudós a mai kulturélet széttágolt voltából indult ki. Jellemezte, hogy a szellemi élet utain ma olyan az állapot, hogy amit az egyik ember igazságnak tart, azt a másik tévedésnek látja. Vannak tényezők, melyeket kulturértéknek látnak, mások viszont a kultúra ellenségét látják bennük. Azt hisszük, hogy szociális időben élünk. Valóságban azonban még sohasem volt olyan kor, amelyben egyes emberek annyira antiszociálisak lettek volna, mint épen napjainkban. Elsősorban a nevelőnek van arra szüksége, hogy elszakítsa magát az egyoldalúságtól. Bármilyen irányzat híve is, kell, hogy a másik irány álláspontját is ismerje. Aki tapasztalatait csak az emberiség egy apró töredékének körében szerezte, az a nevelés ügyes-bajos kérdéseiben tehetetlenül fog állni. Az alapelvek kiegyenlítése elősegíti a megértést. Ami a vallási kérdést illeti, látjuk, hogy a radikálisok kénytelenek a vallási kérdésekkel józanul foglalkozni. Foerster ekkor rámutatott saját tapasztalataira. Kidomborította azt a lelki átalakulást, amely akkor ment benne véghez, amikor morálpedagógiai elveit a gyakorlatban kezdte megvalósítani. Majd ünnepélyes hangon kijelentette: *A vallás a pedagógia főereje, mert legtisztábban képviseli a szabadság állapotát.*

Arra az ellenvetésre, hogy vannak tiszta jellemek, akik vallás nélkül nevelődtek, erre Foerster azt válaszolta, hogy ezek az emberek voltaképpen nem a vallás nélküli nevelés képviselői, hanem még működik bennük atyáik és ősök vallásos kultuszának hatása.

Foglalkozott Foerster azzal a problémával, vajjon

tudomány-e a pedagógia és helye van-e az egyetemen? A szigorúan tudományos (elméleti) pedagógia szerinte illúzió, az egyetemen azonban helye van a pedagógiának. Az élet kérdéseit csak az életből nyert tapasztalatokkal lehet megoldani és ezért nem lehet csak zöld asztalnál és katedránál pedagógiát üzni. Szükség van az élet tapasztalataira is.

Foglalkozott Foerster az erkölcsstan kérdésével is. Itt hangsúlyozta, hogy *nincs olyan etika, melyet emberek alkottak.*

A müncheni egyetemen ma kétségkívül Foerster a leglátogatottabb előadó.

A kártyázó tanítók ellen. A főváros tanügyi osztályán már régen tudják, hogy a fővárosi tanító urak egy része szabad óráiban nem épen a legtudományosabb kérdésekkel foglalkozik. Sőt nem is önművelésre iparkodik — hanem hazard kártyajátékokkal szórakozik. Az ügyosztály ezt «bizalmas közlések útján és *birósági ítéletekből* tudja». S ez a ténymegállapítás nem épen valami megtisztelő kollégáink részére. Nem beszélünk a kis ügy morális oldalairól, sem pedig az amúgy is lebecsült tanítói tekintély megővéséről. Csupán azt konstatáljuk, hogy vannak kartársaink, akik anyagi helyzetünk sokat hangoztatott nyomosságára olyasmivel cáfolnak rá, amihez pénz kell, még pedig jócskán. No meg a *birói ítéletek* kitétel némi kellemetlen érzést is kelt az olvasóban, de hát hagyjuk ezt. Mert ez az ügy *Déry Ferenc* tanácsnok egy dicsérete méltó rendelkezése folytán a nagy nyilvánosság elé került. Az ügyosztály kitűnő vezetője ugyanis körlevelet küldött az iskoláknak, melyben a fenti kitéttel rámutat a bajra és felkéri a haziárokozó urakat, hogy az ilyenfajta kártyázástól tartózkodjanak, mert valahányszor tudomására jut ilyen eset, kötelességéhez híven szigorú megtorlással fog élni, ami szerintünk többféle szempontból nagyon is helyes lesz.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Pósa Lajos meghalt. A magyar tanügyi és gyermekirodalomnak gyászja van, meghalt Pósa Lajos. Mikszáth Kálmán sorsára jutott: megölte a nagy és igaz ünneplés. Az impressziók iránt nagyon is érzékeny lelkületét annyira hatalmába kerítette a százszázéves gyermekesereg rajongó ünneplésének reáradó szeretete, hogy agyba dőlt... Mint Mikszáth... És meghalt, mint Pósa-hoz illt. Akkor, mikor minden magyar gyermek áhitattal és melegséggel ünnepelte a nevét, mikor mi, milliónyi nagyok át-átvettük az apróságok gyermekes hangulatát és velük együtt ünnepeztük az öreg, őszhajú, mesenagybajuszú írópatriarchát. Meghalt akkor... De nem! Pósa Lajos csak lehunyta azt a két áldott szemet, mellyel a gyermekek lelkivilágát mindenkiénél jobban meglátta s amelynek nyajas mosolya oly sok szép, örökbecsű költeményben örökítődött meg. Az ember meghalt, a költő itt marad... m. j.

Két nélkülözhetetlen könyve a katolikus iskola igazgatóinak, tanítóinak! Kaphatók a Szent-István-Társulatnál.

„A katolikus népiskolák új rendszabályainak könyve“. Ára füzve 4 korona, kötve 5 korona. — Hozzá betűrendes tárgymutató 50 fillér. □□□□□□□□

ÚTMUTATÓ

a hitfelekezeti és községi tanítók ellátásáról intézkedő 1913. évi XVI. törvény-cikk alkalmazásához, vonatkozással az 1907. évi XXVII. törvény-cikk érvényben maradt intézkedéseire. Ára 2 korona.

Példákkal és magyarázatokkal ellátott Ember Károly és Wohlmut Ernő. □□□□

Szerkesztőváltás az Élet-nél. Az *Élet* szerkesztését a júliusi hó 4.-i számmal ismét a jótollu, ismert *Andor József (Cyprián)* vette át, aki az *Élet* bölcsőjét ringatta és életerős organummá nevelte. Fájlaltuk, midőn az alig háromév s lap szerkesztését elhagyta, érthető tehát örömmünk, hogy most újból őt látjuk az *Élet* irodalmának legelején. *Kulturát és katholicizmust!* írta fel újból régismert zászlójára, melyet diadalra vinni amily nehéz, époly édes kötelesség s ha a szerkesztő huszonöt éves írói tevékenységére tekintünk, erős a reményünk, hogy minden tekintetben érvényre fogja juttatni a *kulturát* is és a *katholicizmust* is. Beköszöntőjében azt írja: «Nem feledkezünk el, hogy haladott izlést és fejlődő művészetet kell szolgálnunk, hogy nem tapadhatunk elfakult színekhez és múzeumi rekvizitumokhoz, de még kevésbé jeledjük, hogy a *katholikum változatlan, örök igazságaiból egyetlen atomot sem áldozhatunk fel divatos irodalmi, vagy művészeti jel-szavaknak*». Szomorú ránk nézve az, amit ezenkívül beköszöntőjében még mond, de érezzük igazának súlyát: «Hisszük, hogy sikerül megalapoznunk a katolikus belletrisztikát». Szomorú, hogy még mindig csak az alapozásnál tartunk, amikor már jóval túl lehetnénk a falkomplexumok felépítésén s amikor már igazi nagy értékeket kellene a katolikus irodalom csarnokába belevinni. E szomorúságot azonban csakis komoly munkával lehet lelkünkben számkivetni s ha mindenki, akin akármily kicsiny dolog is mulik, annyi szeretettel, hittel, bizalommal és törekvéssel fog bele ebbe a nagy közös munkába, mint amennyivel az új szerkesztő állt bele, akkor reméljük, hogy az *Élet* munkája sikeres lesz: rövid időn belül már csak csiszolni, továbbfejleszteni kell a már meglevő kath. belletrisztikát; reméljük azonban azt is, ez a munka olyan lesz, hogy benne még a legkorrektebb katolikus lapok sem fognak kivetni valót találni, amire különben elég garanciát nyújt a közkezdveltségnek örvendő, visszatért szerkesztő, kit már régen és igen sokan szerettek volna ismét az *Élet* gárdájának élén látni. *Ime teljesedésbe ment.*

HIREK.

Kitüntetett tanító. A hivatalos lap közli, hogy a király *Teleki István* nyugalmazott somogykiliti kántortanítónak sok évi buzgó működése elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta. E kitüntetést *Teleki* rk. kántortanító méltán megérdemelte, mert valóban népnevelői munkásságot fejtett ki községeiben, a népnek szeretett vezető tanítója volt — és mindenkor méltó példaképe a kath. erkölcsös életnek. 1850-ben született. 43 évig működött közszeretetlenben a néptanítói pályán. Ezen 43 évből 25 évet Somogykiliti községben szolgált a hazai tanügyben és így Somogykiliti községre

egyegyed század esett a 43 teljes évből. De közszeretetlenben állott a somogykerületi tanítói körben is. A Somogy-Karádi rk. tanító-körnek 17 évig volt elnöke — jelenleg örökös tiszteletbeli díszelnöke. Hosszan, boldogságban viselje tovább sok éven át az arany érdemkeresztet — mint királyi elismerésnek szimbolumát!

A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetség-tanácsa közgyűlésének részletes leírása.

A M. T. E. Országos Szövetségének szövetség-tanácsa f. hó 3-án d. e. 9 órakor tartotta meg közgyűlését, mintegy 250 egyesületi képviselő jelenlétében *Moussong Géza* szövetségi elnök vezetése mellett.

Moussong Géza elnök, miután üdvözölte a közgyűlésen megjelenteket, a közgyűlést megnyitotta. Indítványozta, hogy mielőtt a közgyűlés a tárgyalást megkezdené, fejezze ki mélységes gyászát *Ferenc Ferdinánd* Őfensége a trónörökös és neje szerencsétlen kimulása fölött s ezt juttassa el Őfelségéhez, a magyar királyhoz.

A közgyűlés az indítványt elfogadta, mélységes gyászát jegyzőkönyvbe foglalta s Őfelségéhez, a királyhoz következő táviratot menesztette:

Ő császári és királyi felsége kabinetirodájának *Wien*. Magyarország huszonöt ezer tanítója képviselőjében egybegyűlt tanítók Országos Szövetségének közgyűlése mai jegyzőkönyvében fájdalommal emlékezett meg azon rettenetes gyászos eseményről, amely felséges apostoli királyunkat és hazánkat *Ferenc Ferdinánd* Őfensége és nejeének elhalálása által érte.

Alattvalói hódolattal fejezi ki a magyar tanítóság igaz részvétét és felséges urunk iránt érzett hűségét.

Moussong Géza elnökhöz, délutánra a kabinetirodából már a következő sürgönyválasz érkezett:

Ő császári és apostoli királyi felsége a Tanítók Országos Szövetsége közgyűlésének részvételért legkegyelmesebben szíves köszönetét nyilvánítani méltóztatik.

Kabinetiroda.

A tanítóság az elnök beszédét a gyász jeléül állva hallgatta végig. Az elnök a közgyűlést egy időre felfüggesztette.

Szünet után az elnök nagy koncepciójú beszédben mutatott reá a tanítóság mai kényszerült helyzetére, valamint azon állapotokra, melyek a tanítóság egészét emésztik. Kérte a kartársakat, hogy testvéries szellemben működjenek közre a tanítóság anyagi és szellemi előbbremenetelért.

A közgyűlés az elnök beszédét lelkes tapsal jutalmazta.

Elnök, miután *Gyerkes Mihályt* felkérte a jegyzőkönyv vezetésére, felhívta *Biró Ádám* kecskeméti i. tanítót, hogy a nyugdíjügyben tartsa meg előadását.

Biró Ádám sajnálattal konstatálja, hogy dacára a VII. Egyetemes tanítógyűlésből való felterjesztésnek s ugyancsak az e tárgyban történt 1913. évi szövetség-tanácsi gyűlésből benyújtott sürgető kérések és utanjáráásoknak s az e tekintetben benyújtott számtalan határozatok felterjesztésének, nyugdíjunk revízióját a kormány előbbre nem vitte.

Azt is sajnálattal konstatálja, hogy egyes kijelentések alapján az új tervezetet a kormány már elkészítette, de a legilletékesebb közegnek, a tanítók Szövetségének még csak betekintésre sem engedi át.

Egyes kormányférfiaknak e tekintetben történt ki-

DREISZIGER FERENC népiskolai vezérkönyveit egyetlen tanító sem nélkülözheti! Tájékoztatót ad a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT IRODALMI ÉRTESÍTŐJÉ-
nek 4. száma.

jelentései arról győzték meg, hogy ez a kérdés elodázás alatt áll, sőt ha az meg is valósul, ismét a tanítóság igényeinek sérüléssel lesz megalkotva.

Ugyanazert javasolja, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy fenntartja a VII. egyet. tanítógyűlésnek határozatát s a tanítóság érdekében tett kormánynyilatkozatok mielőbbi beváltása céljából az Emlékiratban foglalt tanítói kívánásokat a kormány tagjainak, a miniszteriumnak, a képviselőháznak és minden orszgy. képviselőnek megküldi s az egész orszagra kiterjedő tevékenység előkészítésével, a társadalom segítségével, népgyűlések tartásával igyekezzék igaz ügyünket az ország tanítóságának teljes megnyugvására befejezni.

Hada József hozzájárul előadó előterjesztéseivel, különösen hangoztatja a társadalmi támogatás segítségére vételét. Szerinte a megtartandó népgyűléseken más kérdések is szóba hozhatók. Vadolja a szövetséget, hogy két évvel ezelőtt nem lépett fel kellő erellyel; a győri gyűlésen nem képviselte magát. A mai kormány — úgymond — hatalmi mamonában szóba sem áll. Tehát nem kell hozzámenni. És bár a mungótábor sürgeti, a miniszter a kérdést elodázni jelenti ki.

Brös János kívánja, hogy az eddig személyenként szerzett nyugdíjigény és megállapított nyugdíjösszeg leszállítható ne legyen. Felhoz egy esetet, ahol egy tanító 4000 kor. nyugdíjigény után fizetett járulékot és az mégis csak 3100 koronában állapított meg, a többletet azonban az alap nem fizette vissza.

Zigány Zoltán helyesli Hadának a társadalmi agitációra irányuló javaslatát, de egyben arra is utal, hogy a tanítóságot e tekintetben más más képzésben kell részesíteni. A tanítót — úgymond — akként kell végellátásban részesíteni, mint azokat, akiknek minden tevékenységét igénybe veszi a társadalom, az állam. A nyugdíjintézmény nem egyéb, mint életbiztosítás. Miért nem állnak — kérdi — ugyanazon feltételek az államra nevé is, mint a polgárra, aki biztosítja életét. Szerinte az alap kezelése igazságtalan. Ha az állam azt tapasztalna, hogy valamely biztosítószövetkezete őt követne, amennyiben az általa biztosított felek által az evjáródekokat nem szedi be, úgy igazgatóit becsukná. Ennek kell tulajdonítani, hogy a nyugdíjalap tőkeje évről-évre csökken, holott tartalékálapjának folyton szaporodnia kellene. Mikor hozzájárul, hogy a magassabb igény után a járulékot beszedi, de az igényt ahhoz kepest nem elégíti ki, a többletjárulékot azonban nem teríti vissza, jöllehet a járásbírósg egy sommas perben megítélne azt. Nem kell törödni a nyugdíjalappal, hisz szerinte annak matematikai kezeléséhez a tanítóság úgy sem ért, az idevonatkozó számadást nem tudja elbíralni. A tanítóságot nem kell a pénzügyi handabandázásokba vinni, mert ahhoz neki semmi köze. El a nyugdíjalappal és az összes tanítóság nyugdíja az állami költségvetésben foglaljon helyet.

Brösik Pál a társadalmi akciót elítéli, ha az csak egy frakcióra támaszkodik. Az összes tanítókra vonatkozólag kivihetetlennek tartja az állami nyugdíjat.

Fizetésrendezés kérdését magvas beszéddel Vigh István ref. isk. ig. tanító Vámosladányból terjesztette elő. Élénk színekkel mutatott reá az 1907. és 1913. évi törvények fogyatékoságaira és ebből származólag a végrehajtás körül mutatkozó anomáliákra. Határozati javaslata szerint a tanítói kar nem elégedhetik meg az 1913. évi XV. és XVI. törvencikkben biztosított illetményekkel, mert azok nem fedik a VII. egyetemes tanítógyűlésen kifejezett kívánalmakat. De különösen azért, mert az előbb szerzett jogokat e törvény nem respek-

talja; a kor-, személyi és tiszteletbeli igazgatói pótlékok beszüntetésével és az 1893. év előtti szolgálatoknak csak részben való figyelembevételével.

Sérelme a hivatkozott törvényeknek, hogy a felekezeti és községi iskolák tanítói részére a családi pótlékok nem biztosítja, csak annak lehetőségét engedi meg az e tárgyban kiadott miniszteri rendelet. A kántori javadalomnak 1000 K-ig a tanítói fizetésbe való betudása, a lakbér közötti különbözet az állami tanítók körében.

Dródy Győző szólott a javaslathoz és az 1913. évi XVI. t.-c. fizetésrendezési intézedeéseinek kiterjesztését kívánta az iparvállalati, társulati, uradalmi és magániskolák tanítóira is. (Megjegyzendő, hogy Dródy javaslata nem új keletű és a kath. tanítóság ez ügyben már rég megkereste a kormányhatóságot.)

Czaban Samu az eddigi harci taktikát hibáztatta. Az alázatos kérvénygyártás helyett radikális föllepest kíván. Ha a hatalom eltaszít magától, forduljon a tanítóság a dolgozó népmilliókhoz s azoktól kérje a támogatást, mivelből szükségesnek tartja az általános, egyenlő és titkos szavazás érdekében a legmesszebbmenő agitációt kifejtetni.

Bertalan Vince jelentkezett szólásra, hogy tiltakozzon oly igazgató kérdéseknek a közgyűlésen való fejtegetése ellen, amik nem tartoznak a tárgyhöz, a közgyűlés azonban sehogy sem engedte szóhoz jutni, egyedül őt okolván azért, hogy a miniszter az iskolák államosítása és a vallásoktatás kikapcsolása kérdését a napirendre tűzni megtiltotta. Bertalan Vince kijelentette, hogy mivel az annyira dedelgetett szólásszabadság viszonyossága tekintetéből a tárgyhöz nem szólhat, abbéli jogáról ezúttal lemond.

Majd Káth József soproni kath. tanító is föl akart szólalni, de őt azonképen nem hallgatták meg, mert hát lévén ő is egyike a kath. tanítóknak, akit a többé vagy kevésbé radikális irányzatú destruktív szellemű tanítók csak azért nem hallgatnak meg, mert egyházuk intézményeit, világnézetüket védik, annak érdekében állnak harcban. A szövetség tagjai nagyon kevés kivétellel a kath. tanítók felszólalását csak az esetben hallgatják meg, ha az saját intézményeik, keresztény világnézetük védelmére nem terjed ki. Csak arról és csak úgy szabad beszélni nekik, ami törekvésüket nem hátráltatja, nem veszélyezteti, avagy egyáltalán nincs vonatkozásban azokkal.

Brös János a tanítók fizetési sérüléit illetőleg a közigazgatási bíróság illetékességet kívánja megállapítani, — mire a vita kimerült és a következő javaslat fogadtatott el:

„A tanítóság nem elégedhetik meg az 1913. évi XV. t.-c. ben biztosított illetményekkel és fenntartja a közgyűlés a hetedik egyetemes tanítói gyűlésnek a határozatait, azzal a taldással, hogy nyissák meg a nyolcadik fizetési osztályt is a tanítók számára. A szövetségtanacs intéz. osz. fölhívást az egész országban a tanítókhöz, hogy társadalmi uton is küzdjenek a közeli celok eléréseért. Addig, amíg ezt elerik, a fizetésrendezés sérüléit, a törvény végrehajtása körüli sérülmeket gyűjtse össze a szövetség és esetről-esetre orvoslásért járjon el a miniszternél. Tegyen lépéseket az elnökség aziránt, hogy a felekezeti tanítók illetményei ügyében a miniszter döntése ellen a közigazgatási bíróság legyen illetékes».

A fizetésrendezés kérdésének letárgyalása után Mousong Géza elnök jelentette, hogy a meghívóban 4. pont alatt feltüntetett azon tételt, mely a népoktatás reformjáról s az elemi iskolák államosításáról szól, a miniszter tiltó rendeletére le kellett venni a napirendről. Az igaz-

**A Szent-István-Társulat
közismerten a legjobbak,
legszebbek és legolcsóbbak!
Kimerítően tájékoztató árjegyzéket**

ORGONA-HARMONIUMAI
szívesen küld a Szent-István-Társulat.

gatóság úgy határozott, hogy ehhez a kérdéshez hozzászólást sem enged. Az elnök felolvastatta a miniszter leiratát.

Brósz János szólalt elsőnek az elnöki bejelentéshez s indítványozta, hogy a gyűlés ne vegye tudomásul a miniszter tiltó rendeletét.

— Már-már hozzászóltunk — úgymond — hogy Magyarországon az igazságot nem szabad megmondani. Belénk akarják fojtani a szót, ha az a kormány érdekeivel ellenkezik. A miniszter rendelete törvénytelen, mert az alapszabályok megtartása a miniszterre is kötelező. Törvényt kellene hozni arról, hogy a fórum is megtartsa a törvényeket. Miért is javasolja, hogy a közgyűlés a rendeletet mellőzve, vegye tárgyalás alá.

Zigány Zoltán volt a következő felszólaló, aki tiltakozott az ellen, hogy az előzetes cenzurát ismét életbe léptessék. Az alapszabályok szerint a miniszternek joga van a szabálytalan határozatokat megsemmisíteni, de előre betiltani csak hiányos jogi érzékkel lehet. Tiltakozni kell az alapszabályoknak eme brutális megsértése ellen. Hiszen a tanítószabályok már számtalanszor tárgyalta az államosítás kérdését és több kultuszminiszter helyeselte már e küzdelmet s volt kormány, mely egyenesen programjába vette e kérdést. Még nem alkadt olyan kultuszminiszter, aki ne tekintette volna népoktatás ügynek. Ez semmiféle rabulisztikával nem lehet politikai kérdésnek nyilvánítani. A közigazgatás államosítása már partpolitikai kérdés s azt a belügyminiszter mégis kiadta tárgyalásra. Még sem fél e tiltó ukáztól, mert ezt a domináló irányváltozás előjelének tekinti. Mivel Deák Ferenc igazsága szerint elbitorlott jogokat meg vissza lehet szerezni, de föladdott jogokat már alig, a miniszter rendelete reakciós, gyalázatos, jogcsontító politikai szélhámoskodás folyománya, amit tűrni nem szabad, mivel az a pápi hatalom ákáclombjának másodvirágása, amit ha még úgy reng is ropog is, meg kell tűrni. E tekintetben az ördöggel is szövetezni kell. Miért is a következőket indítványozza:

A közgyűlés fölháborodással utasítsa vissza a miniszter törvénytelen rendeletét és az államosítás kérdését tárgyalják le.

Hada József az alapszabállyal bizonyítja, hogy a közgyűlésnek joga van afelett határozni, hogy tárgyalja az indítványt vagy nem. E fölött határozzon a közgyűlés.

Az elnök szavazásra tette fel az államosítás kérdésének tárgyalását, amelyet nyolcvan szavazattal ötvenegy ellenében levettek a napirendről, csak azért, mert a radikalisták minden áron fenn akarták tartani és nem másért. No meg hogy a feloszlásra ezzel is ne adjanak okot. Pedig hát hiába, a kérdés szavazás alá bocsátása már egymagában is a kérdés tárgyalásának jellegét hordja magán. Amint hogy az is.

Az iskolák államosítása című kérdés elintézése kapcsán kihirdetett elnöki kijelentés után óriási láрма között lépett az előadói emelvényre dr. Saskaöy József veszprémi kir. járásbírói jegyző, volt tanító, hogy előadást tartson a »Tanító a gyermekbíróóságban« című tételtől.

Azonban az államosítás kérdésének napirendről való levétele miatt keletkezett izgatott hangulat miatt pár bevezető mondat után csak a határozati javaslatot terjesztette elő, mely szerint kívánatosnak tartja, hogy minden községbe neveztessek ki a tanítószabály köréből egy nevelőbíró nyugdíjban beszámítható fizetéssel. A nevelőbírók ellátnák a mai pártfogók összes teendőit és a fiatal-

koruak védelmét. Ezen tevékenységét a helyi társadalmi alakulatokban juttatná érvényre.

A közgyűlés azonban javaslatát a nagy láрма miatt nem tárgyalhatta és így azt jogérvényesen magáévá nem tehetette, mert tulajdonképen az előadás kapcsán a javaslat előterjesztése nem volt hallható, ha csak az elnök az emelvény köré csoportosultakat nem tekintette közgyűlésnek.

Az elnök a gyűlést ugyan felfüggesztette, de a láрма s zavar nem csillapodott. A radikalisták épúgy, mint a másik fél, kiabált, lármázott, sőt a radikalisták tomboltak. A higgadt elem pedig annak adott kifejezést, hogy ily esetben a közgyűlést egyszerűen föl kellett volna osztani. Mert hisz az így hozott határozatok jogérvényes ségéhez sok szó fér.

Zigány Zoltán mindjebban szóhoz akart jutni. Czaban exaltáltan az elnöki emelvény felé rontott, miközben Csikász Endre szigetszentmiklósi református iskolai tanító stentori hangon szólt oda Zigányhoz, hagyja már abba izgatását, mire tőle azt a feleletet kapta: pap-csizma.

A láрма egyáltalán nem szűnt meg és mindkét részről izzó volt, mikor a főtítkár évi jelentése, az 1913. évi számadások és az 1914. évi költségvetések terjesztettek elő.

Finálé: A közgyűlés botrányba fult és befejezésül az indítványok a napirendről levették. Az utóbbiak között kiválóan érdekes az oktatásbizottság által rendezendő kongresszus tárgysorozatába felvételre kért két javaslat, amelynek egyike: az iskolák államosításának, a másikat pedig a népiskolai oktatásnak a természettudományokra való fektetésének kérdéséről szól, ami nyilvánvaló, nem egyéb, mint újból való felvétele a két letiltott tételnek, amiket a bizottság, ha kebelében nem tárgyal, másutt akarja hivatalos képviselőtében tárgyalni... Minek akkor Zigányék ellen harcolni?

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

V. A. Az előlépés eszközölhető. A 200 kor. személyi pótlékot adja a hitközség mint családi pótlékot. Az 1913. év előtti időre a személyi pótlékot az állam adja meg. Támogatni fogjuk, mert érdemes tanferfiút ér az elismerés. — M. J. Kárpótlást nem kívánhat, az említett mellékhelyiség építését csak kérelmezheti. — K. F. A község tulajdonost, őt illeti meg. — »Vidéki.« forduljon a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez megrendeléssel Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. Kapható. — F. M. Hivatalból intézzen előterjesztést az iskolaszéki elnök úr a kir. tanf. útján a miniszteriumhoz. — H. F. Az iskolafenntartó mint tulajdonos fizeti az említett összeget. — Nograd. Az iskolaszéki elnök úr hivatalból tesz előterjesztést. — N. J. Ha a díjlevélben kifejezetten négy szoba van javadalmul felvéve, akkor el nem vonható. — R. V. Nem írta meg javadalmait részletezve. Lehet, hogy valamelyik összeget a tanítói javadalomhoz számították. Mindenesetre felebbezze meg a megállapítást. Az »Utmutató« a mintát is közli. A közigazgatási bizottsághoz felebbezendő meg 15 napon belül. — S. K. Igen, részesülnek. — F. I. Kérvényt intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz a kir. tanfelügyelő útján. Mellékeli: oklevelét hitelesített másolatban, díjlevelét, keresztlevelét és működési bizonyítványát. — M. M. Erre a kötelezésre nem a Rendszabály, hanem saját meggyőződése kötelezze.

A természet élete

Irtta: MAROSI ARNOLD dr.
Megjelenik a Szent-István-Társulat rendes tagületmennyi sorában.

Tagsági díj évi 10 korona.

„A természet élete“ teljesen újszerű nyomon halad, amikor a természeti jelenségeket és lényeket nemcsak a tudós, hanem a szépirodalmi nyelvvel vonzó leírásban ismerteti meg a nagy-közönséggel. Sehol sem fárasztó, untató, mindvégig érdekes és élvezetes marad: az is szívesen fogja olvasni, aki idegenkedéssel és érdeklődés nélkül szokott más tudományos munkát az első 10 oldal elolvasása után sutba dobni. Számtalan illusztrációja és csinos kiállítása oly értékessé teszi a könyvet, hogy a Katholikus Szemle és a többi tagületmenny szinte ingyen jár a Szent-István-Társulat rendes tagjainak.

Tagjelentkezéseket elfogad bármikor a Szent-István-Társulat

igazgatósága Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-u. 28. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata **köte-**
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL :
Szent-István - Társulat
Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Pályázati hirdetések minden egyes sza-
vának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közöltetnek, melyek
nek díja előre lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk.
Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

Nahácsi (Pozsony m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik *július 19.* határidővel. Tótul értők s személyesen jelentkezők előnyben. *Iskolaszék.* 669 2—2

Felsődombói (Pozsony m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik *július 31.* határidővel. Tótul értők s személyesen jelentkezők előnyben. *Bokor, nahácsi plébános, isk. elnök.* 669 2—2

A pozsonyborostyánkői népiskolánál a tanítónak besorozása folytán egy evre férfi helyettesre van szükségünk. Javadalma 800 kor. Az állás október 1-én elfoglalandó. A választás *júl. 19-én* lesz megtartva. A pályázatok *Kopál Ferenc* világi elnök címére Pozsonyborostyánkői, u. p. Stomfa küldendők. 678 1—1

Egri érseki megye.

Beleznay Mór *Jászberényi főkantor*, segédkantort keres. Pályázhatik kötelességszerető idős vagy fiatal, oklevél nélkül is, kinek zeneérzéke, tiszta hangja, értelmes ének-lése, hangszeryből is elég folyékony orgonálóképessége van. Kötelesség: nagymiséket, litániákat, latin vesperákat és temetéseket önállóan végezni. Fizetés 1500 korona, esetleg magasabb, képesség arányában megegyezés szerint. Ajánlatok az igényelt fizetés mértékének és tehet-ség határozott megjelölésével hozzám küldendők. 668 2—2

Az erdőkövesdi róm. kath. kántortanítói állásra helyettes kántortanító esetleg tanítónó kerestetik. Fizetése a tanévre havi 66 00 kor. és lakás. Állás szept. 15-én elfoglalandó. Kérvények *aug. 10-ig Vágó Lajos* lelkész címére Erdőkövesd (Heves m.) küldendők. 682 1—2

A cserépváraljai róm. kath. filiális egyházban a kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: új épületben, három szoba, előszoba, konyha, kamra és mellékhelyiségek, 600 korona párbérváltság, 120 kor. deputumváltság, 7 kat. hold szántó föld 110 kor. 15 kb. méter tűzifa beszállítva 60 kor. értékben, stóla 20 kor., fajas és legeltetési jog 27 kor. Az 1200 kor-ig eső összeg államsegély. A választás *júl. 26-án* d. e. 10 órakor. A kellően felszerelt kérvények a tardi (Borsod m.) róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. 696 1—1

Beszercebányai egyházmegye.

A szebedi (u. p. Privigyé, Nyitra m.) róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 7-ig* pályázat hirdettetik. Javadalma: községtől 442 kor., ismétlőiskoláért 50 korona, 24 p. mérő vegyesgabona 120 kor., 4 kat. hold legelő 12 kor., egy szántó föld 4 kor., 1400 lélek után stóla 60 kor., de sokkal többre jön fel, 4 öl tűzifa hazaszállítva 28 kor., iskolafűtésre minden tankötelestől (circa 100

80 fill. Törvényes összegig államsegéllyel kiegészítve. Természetbeni lakás melléköpületekkel. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények *Grigely Mátyas* pléb., iskolaszéki elnök címére küldendők. 675 1—1

A dombszögi (irtványok) róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett tanítói állásra pályázat hirdettetik. Tanítónók is pályázhatnak, a tót nyelv ismerete szükséges. Javadalma államsegéllyel kiegészítve és megfelelő lakás. Folyamodványok a végleshutai (Zólyom m.) plébániahivatalhoz küldendők *aug. 15-ig.* 705 1—1

Csanádi egyházmegye.

Az agai róm. kath. iskolánál 1914—15. tanévre helyettes kántortanító kerestetik. Fizetés 800 kor., lakás, stóla. Folyamodványok *aug. 1-re* a plébániahivatalhoz küldendők. 663 2—3

Erdélyi egyházmegye.

A csiksomlyói róm. kath. tanítóképző-intézetnél nyugdíjazás folytán üresedésbe jött enek- és zenetanári állásra ezennel pályázatot hirdetünk. Ezen állásra csakis tanítóképző-intézeti zenetanári okleveles tanárok pályázhatnak. Fizetése, ha segédtanárnak nevezetik ki, az erdélyi róm. kath. elemiiskolai alaptól 1000 kor. és 300 kor. lakáspénz, ha rendes tanárnak, ugyanazon alaptól 1400 kor. és 500 kor. lakáspénz. Mindket esetben államsegélyből szabályszerű fizeteskiegészítésben részesül. A kinevezendő rendes tanár tagja az országos tanári nyugdíjintézetnek. Keresztlevellel, oklevéllel, erkölcsi és működési bizonyítvánnyal felszerelt kéresek az erdélyi Püspök úr ó Nagyméltóságához intézendők. Pályázati határidő folyó évi *július 31.* A kinevezendő tanár állását *aug. 26-ig* elfoglalni köteles. A német nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Gyulafehérvárt. *Egyházi Főhatóság.* 679 1—1

Győri püspöki megye.

A környei (Komárom m.) róm. kath. négytanítós róm. kath. népiskolánál egy tanítóállás betöltendő. Fizetése államsegéllyel a törvény szerint, azonkívül előszobával bíró butorozott egyszobás lakás és 120 kor. lakáspótlék. Kötelessége az V—VI. osztálybeli tanulók oktatása, nevelése, kantsorságban segédkezés. Megkívántatik a zenei képzettség egy dalárda szervezése és vezetésére, melyért külön díjazást nyer. Német nyelv tudása kívánatos, személyes megjelenés előny. Pályázati határidő *július 20.*, választás július 25. *A róm. kath. iskolaszék.* 648 2—2

A sopronkeresztúri róm. kath. fiúiskolánál betöltendő egy osztálytanítói állás, melyre *július 26-ig* lehet pályázni. Javadalmazás: természetbeni lakás és államse-

Berson Számítárok a legjobb

géllyel
ség: díj
Az állás

Csap
miatt, h
iskolaév
aug. 9.

Vask

nyugdíj
Javadalm
rából 30
törvény

járás;
vezete,
től 60 p
5. 9 öl

adva, m
Markovi
hívó ut
gei: 1.
mélőisk

tényked
tori teer
szokásb
tónók r
vitelérő
hez a le
időben

3. Tarto
kolákba
alkalmas
akadály

doskodi
teles a
A folya
nyevác
tanítói

júl. hó
székre
Bácsbok
amidőn

gett sze
1-én elf
állásra
ügy akk
lyázat B

mény 10
vényes
lékhelyi

által kij
nélkül
róm. ka

ber 1-é
vaskuti
ker. esp
nnc plé

A va
tanítói
mussal.
rona, 40
lamségé

tott köte
és az is
tember
vidéki
nyek a
fános
Schwere

Az a
25-ig p
Matuscs

géllyel kiegészített készpénz törvény szerint. Kötelezettség: díjlevél szerint. A német nyelv ismerete előnyös. Az állás szeptember 1-ére foglalandó el. *Iskolaszék.*

657 2—2

Csapodra (Sopron vm.) a jövő tanévre, katonáskodás miatt, helyettes kerestetik. Nők is pályázhatnak. Fizetése iskolaévre 800 kor. és egy butorozott szoba. Határidő *aug. 9. Peszlen Károly* elnök. 689 1—2

Kalocsai érseki megye.

Vaskuton (Bács m.) róm. kath. kántortanítói állomásra nyugdíjazás folytán *júl. hó 25-ig* pályázat hirdettek. Javadalmazás: 1. készpénzfizetés Vaskut község pénztárából 336 kor. 2. Szabad lakás 1000 □öl kerttel vagy törvényes kertilletmény pénzben. 3. 1/2 telek föld és 8 hold járás; vagyis 31 kat. hold ^{539/1600}□öl föld haszonélvezete, melynek adóját a tanító fizeti. 4. Vaskut községtől 60 p. mérő kétszeres búza megváltva őszi piaci áron. 5. 9 öl lágyfa, melyből egy öl fa ostayütés címén van adva, miért is ostayütésért külön díj nem jár. 6. Néhai Markovits plébános alapítványából 25*20 kor. és 5000 hívó után szokásos stólaileték. Kántortanító kötelességei: 1. Az iskolaszék által kijelölt osztályban és az ismétlőiskolában is díj nélkül tanítani. 2. Minden egyházi ténykedésnél a templomban és templomon kívül a kántori teendőket végezni, a papnak segédkezni, úgy mint szokásban van, illetve amint az időszerinti plébános mint főnök rendeli. Temetések alkalmával az egyházi ruhák viteléről gondoskodni és a papot öltöztetni. A betegekhez a lelkészt kísérni vagy gyermekről gondoskodni, éjjel időben személyesen tartozik a lelkészt a beteghez kísérni. 3. Tartozik a népet és az ifjúságot valamint a felső iskolákban a növendékeket havonként két órában vasárnap alkalmas időben egyházi énekre tanítani. 4. Bármely akadályoztatás esetén megfelelő helyettesről maga gondoskodik a kántori teendőkben. 5. A megválasztott köteles a bajavidéki róm. kath. tanítóegyesület tagja lenni. A folyamodók kiktől a magyaron kívül a német és bonyevác nyelvek ismerete is megkívántatik a kántori és tanítói oklevéllel ellátva jól fölszerelt kérvényeiket f. évi *júl. hó 25-ig* a vaskuti róm. kath. hitközség és iskolaszékre címezve ft. *Kuts János* kerületi esperes úrhoz Bácsbokodra küldjék. A választás *aug. hó 5-én* történik, amidőn reggeli 9 órára a kántori próba megejtése végett személyes megjelenés megkívántatik. Az állás szept. 1-én elfoglalandó, mely időtől a fizetés jár. Ha a kántori állásra egy itt helyben működő tanító választatnék meg, úgy akkor a fenti határidővel ezen tanítói állásra is pályázat hirdettek. Fizetés a községtől 800 kor., kertilletmény 16 kor., 400 □öl szántóföld haszonélvezete és törvényes államsegély, szabad lakás 60 □öl kerttel. A megválasztott köteles az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni és az ismétlőiskolában díj nélkül tanítani. A megválasztott köteles a bajavidéki róm. kath. tanítóegyesületbe belépni. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni. E tanítói állásra a kérvények a vaskuti róm. kath. iskolaszékre címezve ft. *Kuts János* ker. esperes úrhoz Bácsbokodra küldendők. *Schwerer Ferenc* plébános iskolaszéki elnök. 684 1—1

A **vaskuti** róm. kath. iskolákoz halálozás folytán egy tanítói állásra pályázat hirdettek *júl. hó 25-iki* terminussal. Fizetés a községtől 800 kor., kertilletmény 17 korona, 400 □öl szántóföld haszonélvezete, törvényes államsegély, szabad lakás 60 □öl kerttel. A megválasztott köteles az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni és az ismétlőiskolában díj nélkül tanítani. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. A megválasztott köteles a bajavidéki róm. kath. tanítóegyesületbe belépni. A kérvények a vaskuti róm. kath. iskolaszékre címezve ft. *Kuts János* ker.-esperes úrhoz Bácsbokodra küldendők. *Schwerer Ferenc* iskolaszéki elnök, plébános. 683 1—1

Kassai egyházmegye.

Az **alsókörtvélyesi** róm. kath. tanítónői állásra *július 25-ig* pályázatot hirdettek. U. p. Rákóczi, Zemplén vm. *Matuscsák János* plébános. 703 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **horvátherteleni** róm. kath. kántortanítói állásra *július 26-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme: A községtől negyedévi előleges részletekben, 600 kor., 1048 □öl beltelek, 452 □öl konyhakert, államsegély 800 korona. Lakás: 2 szoba, 2 konyha és a szükséges melléképületek. Tannyelv magyar. Istenisztelet (litánia) német és magyar. Kötelességei díjlevél szerint. Kérvény és a szükséges mellékletek (illetőségi bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, oklevél, összes szolgálati bizonyítványok) az ifatai róm. kath. plébánia címére küldendők. 695 1—1

Az **alsóegerszegi** (Baranya m.) róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 5-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: a) Tisztességes lakás melléképületekkel és 1586 □öl belsőséggel. b) 1332 □öl rét. c) Lélekpenz 217 pár után 21 kor. 70 fill. d) Minden pártól 1/4 pozsonyi mérő tiszta buza. e) Minden házigazdától 1/4 tetőzött pozsonyi mérő tengeri. f) Minden szőlőbirtokos házaspártól 6 itce bor fejében 1 kor. 62 fill., körülbelül 230 kor. g) Tandíj kárpótlás az államtól 134 kor. h) 3 bécsi öl hasábf. i) Stóla körülbelül 100 kor. Tannyelv magyar. Összesen 1340 kor. Pályázatok *Varga Ferenc* plébános címére küldendők. Siklósbodony, u. p. Baranyabaksa. 707 1—1

A **darázsi** (Baranya m.) III. sorszámú róm. kath. tanítói állásra *aug. 1-ig* pályázat hirdettek. Az állás jövedelme: Természetben tisztes lakás az összes mellék-helyiségekkel és 400 □öl kert. Fizetése az 1913. évi XVI. t.-c. szerint. A megjáró fizetésből 100 koronát a hitközségtől kap, a többi államsegélyből nyeri. Köteles a kijelölendő osztályt és az ismétlősöket tanítani, a gyermekeket a templomba és a körmenetekre elkísérni, rájuk felügyelni és az összes kántoriakban díjtalanul segédkezni, nemkülönben a Pécs egyházmegyei róm. kath. Tanítóegyletbe rendes tagul belépni. A horvát nyelv ismerete szükséges. Az állást, legkésőbb szept. 8-ig el kell foglalni. *Róm. kath. iskolaszék.* 702 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **krasznahorkaváraljai** róm. kath. iskolához 1914/15. tanévre helyettes kántortanítót keresek. Csak okleveles kántortanítók, vagy nyugdíjasok pályázzanak, fizetési igényeik megjelölésével *aug. 1-ig.* *Vanyek Lajos* kántortanító. 687 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **csókakői** (Fejér m.) róm. kath. iskolaszék tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetés törvényes és 240 kor. lakbér. Pályázat határideje *júl. hó 18-a.* *Mihalecz Ferenc* iskolaszéki elnök. 693 1—1

A **pusztavámi** (Fejér m.) róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdettek *aug. 1* határnapal. Törzsfizetése 100 kor. a hitközségtől, többi a törvényes államsegély, kertilletmény 20 kor. és 1 öl fa. Természetben lakás vagy lakáspénz. Kántortanító akadályoztatása esetén kántoriakban helyettesíteni tartozik. Állás szept. 1-én elfoglalandó. *Plébániahivatal.* 692 1—1

A **bakonykúti-i** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Fizetése, a törvényes lakáson kívül a legutolsó javadalmi jegyzőkönyv szerint készpénzben, földben gabonában s egyébben 816 kor., a többi államsegély. Kötelességei díjlevél szerint. Pályázati határidő és választás személyes megjelenéssel *aug. 1* d. e. 10 órakor. A német nyelv tudása szükséges. Kérvények a bakonykúti-i (Fehér m.) plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 691 1—1

A **váli** (Fejér m.) róm. kath. iskolánál egy új tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése a hitközségtől évi 100 kor., a törvényes államsegély kiutalása folyamatban, 300 kor. lakbér. Kötelessége a rábizott osztály tanítása s a kántorságban segédkezés. Pályázati határidő *júl. 25.* *Chav Antal,* iszk. elnök. 698 1—1

Szepesti püspöki megye.

Szepesti püspöki megye. Szepessümei róm. kath. népiskolához 1914. 15. tanévre helyettes tanító kerestetik. Fizetése 800 kor., lakás. Folyamodványok *júl. 30-ig* az iskolaszéki elnökhöz küldendők. 680 1—1

A **liptonádasdi** róm. kath. kántortanítói állásra *júl. hó 20-ig* pályázat hirdettetik. Pályázhatnak tanítónok is. A folyamodványok *Krasznecz József* apátplébános iskolaszéki elnökhöz Nagybobroéra küldendők. 681 1—1

Veszle Árva m. róm. kath. Iskolaszéke III. tanítói állásra *aug. 1-re* törvényes fizetéssel pályázatot hirdet. Tannyelv tót. 685 1—1

A **benedikői** (Árva m. u. p. Mutne) róm. kath. tanítói állomásra *júl. 20-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése: 276 kor. a hitközségtől, többi államsegély. Kertilletmény 20 kor. Tót nyelv ismerete szükséges. Törvényes jó lakás. Tankötelesek száma 40—50. *Iskolaszék.* 694 1—1

Kvacsáni róm. kath. kántortanítói állásra a pályázat *aug. hó 2-ig* meghosszabbították. Tót nyelv ismerete szükséges. A teljesen felszerelt kérvények az iskolaszék címére intézendők. Magánlevelek tekintetbe nem vétetnek. Iskolaszék. *Kvacsan, u. p. Liptószelnicz, Liptó m., vasutállomás: Párháza.* 690 1—2

Szombathelyi egyházmegye

A **pápczi** (Vas m.) róm. kath. iskolaszék halálosan folytán megüresedett, osztott négy tanerős iskola II-ik osztálytanítói állására pályázatot hirdet. Javadalma: a törvény által eddig megállapított fizetés és lakás, kertilletmény helyett 2 m³ kemény tűzifa. Kötelességei a püspöki szabályrendeletek szerint. Katonai kötelezettségüknek eleget tett és személyesen megjelenő okleveles pályázók előnyben részesülnek. Pályázati határidő *aug. hó 2-ig*, amely napon a választás is megtartatik, az állás szept. 15-én elfoglalandó. Felszerelt kérvények *Rozman József* plébános iskolaszéki elnökhöz küldendők. 700 1—1

Váci egyházmegye.

Pusztaberki róm. kath. kántortanítói állásra *júl. 23-ig* pályázat hirdettetik. Javadalma: díjlevél szerint természetben lakás 2 padlós szoba, konyha, kamra, istálló, sertésöl. Stóla 6 kor., alapítványi mise 4 kor., deputatum 100 kor. 2 kat. hold 1354 ööl szántóföld, 2 kat. hold 370 ööl rét, 296 ööl kert 69-86 kor. értékben. 26 pár után 1 véka rozs 78 kor. 14 1/2 pár után (50 fill.) 7-26 kor. Földek 1915. szept. 30-ig bérbeadva. Államsegély 934 kor., kezdő fokozattal. Fizetés állás elfoglalásától számít. Nős pályázók előnyben részesülnek. Kérvények szabályszerűen felszerelve iskolaszéki elnökhöz küldendők. *Borsosberény (Nógrád m.)* 677 1—1

A **hódmezővásárhelyi** róm. kath. hitközség pályázatot hirdet egy megüresedett tanítónői állásra. Illetményei az 1913. évi XVI. törvényben megállapított fizetés, természetben lakás vagy lakbér, ez utóbbival kertilletmény nem jár. Férfiak, kik katonakötelezettségüknek eleget tettek, szintén pályázhatnak. Határidő *július 31.* Az *elnökség.* 699 1—1

Pályázat a **legéni** róm. kath. kántortanítói állásra. Kezdőfizetés 1200 kor., mely egyrészt természetben hitközségi, nagyrészt államsegélyből áll. Új iskola, új lakás szép kerttel. Személyes megjelenés előnyös, de nem fizetetik. Díjlevél kötelező. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kellőleg felszerelt s katonai kötelezettséget feltüntető kérvények *f. hó 27-ig* az alsósápi (Nógrád m.) plébániahivatalhoz küldendők. 704 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **dégi** (Veszprém m.) róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra *július 18-ig* pályázat hirdettetik. Javadalma: törvény szerint, két szoba, konyha, kamra, közös mosókonyha, 20 kor. kertilletmény. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt tanteremben mindennapi és ismétlő tanulókat tanítani, a kántoriakban segídezni, a

könyvtárt kezelni. Csak férfitanítók pályázhatnak. A kérvények az iskolaszék címére küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Ballegh András,* plébános. 660 2—2

A **bucsuszentlászlói** plébániához tartozó **nemesetési** kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma és lakása: törvényes. Kötelessége III—VI. osztály tanítása és ismétlők oktatása, továbbá néhány temetés elvégzése, egyebekben díjlevél szerint. Személyes megjelenés szükséges. Pályázati kérvények *július hó 18-ig* a Bucsuszentlászlói (Zala m.) plébániahivatalhoz küldendők. Választás július 19-én d. u. *Iskolaszék.* 676 1—1

K-tanítónak egyévi katonai szolgálatra való bevonulása miatt f. é. okt. hó 1-től egy évi időtartamra k-tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése 800 kor., stóla-illeték, egyszobás lakás, házikert és esetleg mellékJövedelem. Tanítás nyelv magyar, egyháziének magyar, német. Pályázhatnak képzett kepezdészek és nyugdíjas k-tanítók is. Pályázók kérvényeiket *júl. hó 18-ig* küldjék a **lajókomáromi** plébánia címére. 688 1—1

Orvényes (Zala m.) fiókközség róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: törvény szerinti lakáson és ezerszáztíz ööl kerten kívül természetben (másfél hold szántóföld, 661 ööl rét, 10-8 q rozs, 16 m³ kemény hasábfű) összesen 285-60 kor. érték, készpénzben 271-40 kor., a törvényes tanítói fizetés többi része államsegély. Tannyelv magyar, istentisztelet nyelve német. Kötelességek díjlevél szerint. A választás ideje *július 21.* délben. *Högyézi Amand,* isksz. elnök. 701 1—1

Balatonmagyarodi róm. kath. osztálytanítói állásra *július 19-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése törvényes. I—II. osztályt és ismétlőket tanítja. Kérvények plébániahivatalnak Kiskomárom küldendők. 700 1—1

Értesítés. A minorita-rend löcsei fiú-internátusába a jövő 1914/15. iskolai évre középiskolai tanulók felvétetnek. Helyben van királyi katolikus főgimnázium és állami főreáliskola. Bővebb értesítést szívesen küld az intézet vezetőse. 686 1—1

Vidékiek figyelmébe!

Mindenféle ügyben 3 nap alatt értesítést küldök. Válaszbélyeg csatolandó.

SZÁNKÁSI JÁNOS nyug. áll. isk. igazgató.
Bpest, VIII., Rákóczi-út 71. 574—4

Szőke I.

tanító ajánlja saját szüretelésű borait tanító társainak és jó bor kedvelőknek. 36, 40, 46, 50 fillér árban. Gyöngyös. 697—3

Népiskolai címtáblák

45x60 cm. nagyságban rendkívül tartós, ölmazott acélbádoglemezéből, fehérzománc alapfestéssel, fekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címmel ellátva darabonként 15 koronáért megrendelhetők. ::::

— 45 cm. —

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv. társaság.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/B. szám.

Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető. 278